

MĖSAI MEDŽIOJAMŲ ŽVĖRIŲ SARKOCISTOZĖ

M. Malakauskas, J. Griekienienė, G. Januškevičienė

Santrauka. Ištirtas mėšai medžiojamų žvėrių - tauriųjų elnių (*Cervus elaphus*), stirnų (*Capreolus capreolus*), šernų (*Sus scrofa*) ir pirmą kartą Lietuvoje - briedžių (*Alces alces*) sarkocistozės paplitimas bei sarkocistų invazijos intensyvumas Vidurio, Šiaurės ir Rytų Lietuvoje ir šie rodikliai palyginti su kitose Europos šalyse skelbtais duomenimis. Kompresiniu dažytų raumenų išskarpų metodu ištirti 41 šerno, 38 elnių, 38 stirnų ir 43 briedžių diafragmų mėginiai. Visų tirtų rūšių gyvūnų sarkocistozės paplitimas buvo labai didelis ir svyravo nuo 81,4 % (briedžių) iki 90,2 % (šernų). Šernų, elnių ir briedžių sarkocistų invazijos intensyvumas 48,8 - 63,2 % atvejų buvo silpnas. Daugiausia vidutinės ir intensyvios invazijos atvejų (atitinkamai 52,6 % ir 23,7 %) aptikta tarp stirnų. Palyginus elninių sarkocistozės paplitimo ir invazijos intensyvumo dviejose amžiaus ir lyties grupėse duomenis, reikšmingų skirtumų nenustatyta. Stirnų raumenyse aptiktos trys (*S. gracilis*, *S. capreolicanis* ir *S. cf. hofmanni*), tauriųjų elnių - dvi (*S. cf. capreolicanis* ir *S. cf. hofmanni*), briedžių - dvi (*S. alceslatrans* ir *S. sp.*), šernų - viena (*S. miescheriana*) *Sarcocystis* rūšys. Manoma, kad didelį sarkosporidijų paplitimą tarp medžiojamos faunos Lietuvoje lemia šių parazitų galutinių šeimininkų - lapių, vilkų ir usūrinių šunų gausumas

Raktažodžiai: *Sarcocystis*, sarkocistozė, elniniai, šernai, paplitimas, invazijos intensyvumas.